

ВИПЕРЕДЖАЮЧИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА РОЛЬ НЕТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ¹

Сигида Л.О., канд. екон. наук
Сумський державний університет

На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається перехід від відтворювального до інноваційного типу розвитку, що одночасно відкриває перед окремими країнам зокрема та суспільством загалом великі перспективи, але, на жаль, у той же час породжує ризики. Враховуючи існуючі тенденції, стає зрозумілим, що інноваційний розвиток країни є основою її ефективного функціонування.

Необхідно зазначити, що частка України у світовому обсязі торгівлі високотехнологічною наукомісткою продукцією є дуже незначною – лише 0,1%. Крім того, в Україні серед інноваційно активних підприємств переважає частка підприємств з технологічними інноваціями (рис. 1). Частка підприємств з нетехнологічними інноваціями коливалася від 24 до 38%, у той самий час частка підприємств з технологічними інноваціями змінювалася від 62 до 76%.

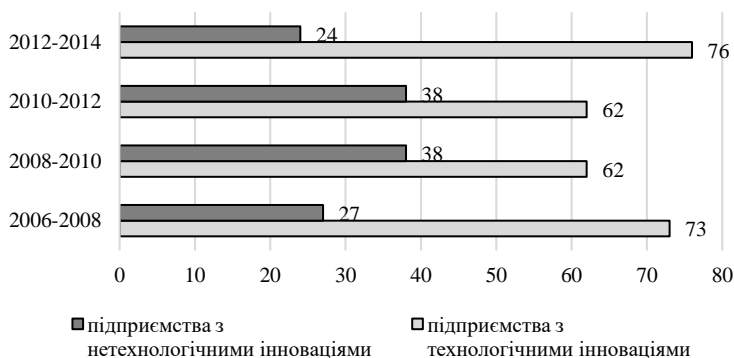

Рисунок 1 – Частки інноваційних підприємств з технологічними і нетехнологічними інноваціями в промисловості, %
(розраховано за даними Держстату України)

¹ Робота виконана за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної теми «Механізм управління формуванням стратегій випереджаючого інноваційного розвитку промислових підприємств» (№ ДР 0117U003928)

Отже, основну увагу українські інноваційно активні підприємства зосереджують на впровадженні технологічних інновацій, тобто нових продуктів та нових процесів. Одночасно частка маркетингових та організаційних інновацій залишається незначною.

Якщо порівнювати з показниками інноваційної активності підприємств Європейського Союзу (ЄС-28), то в розрізі видів інновацій маємо таку ситуацію у 2012-2014 роках: 27,3% інноваційно активних підприємств займалися організаційними інноваціями, 23,9% впроваджували продуктові інновації, 22,8% – маркетингові інновації та 21,6% – процесові інновації. Таким чином, можемо спостерігати, що інноваційно активні підприємства ЄС-28 впроваджують різні види інновацій майже рівною мірою [1]. Таким чином, можна стверджувати, що країни Європейського Союзу зосереджують свою увагу як на технологічних (продуктових та процесових), так і на нетехнологічних (маркетингових та організаційних) інноваціях.

Якщо розглядати Велику Британію, то згідно з дослідженням, проведеним у 2012-2014 роках, 53% підприємств проявили інноваційну активність, зокрема 61% великих підприємств та 53% – малих і середніх підприємств.

При цьому 25% інноваційно активних підприємств впроваджували технологічні (продуктові і процесові) інновації. Частка підприємств, що впроваджували продуктові інновації була рівною 19% (при цьому майже третина продуктових інновацій (32%) були новими для ринку), а процесові – 13% (більше чверті (27%) технологічних інновацій були новими для галузевих процесів).

Одночасно 42% інноваційно активних підприємств Великої Британії впроваджували нетехнологічні інновації. Зокрема, 27% підприємств займалися впровадженням «нових бізнес-практик», 20% – «нових методів розподілу обов'язків», 16% – «змін в маркетингові концепції та стратегіях» [2].

Відповідно до зазначеного вище українським підприємствам-інноваторам необхідно звертати увагу на нетехнологічні інновації як основу забезпечення випереджаючого інноваційного розвитку.

Інформаційні джерела:

1. Innovation statistics. – Eurostat. – March 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Innovation_statistics.
2. Headline findings from the UK innovation survey 2015. Innovation Analysis. – London : Department for Business, Innovation and Skills. – March 2016. – 25 p.